

UDRUGA PROIZVOĐAČA AGRUMA I POVRĆA

'NERETVANSKA MLADEŽ'

neretvanskamladez@gmail.com

Opuzen, 09.10.2019.g

- SVIMA

Predmet: stanje na tržištu mandarine (25.09-09.10.2019.)

Službeni početak berbe mandarina je krenuo 25.09.2019., mada su pojedini otkupljivači, mimo usvojenog, a predloženog početka berbe, izigrali dogovor, što je i uobičajena praksa, i krenuli sa otkupom 20.09.2019.

Dana 27.09.2019. ministrica Marija Vučković, posjetila je dolinu Neretve i prisustvovala sastanku u organizaciji Župana Nikole Dobrosravića, na koji Udruga 'Neretvanska mladež' nije bila pozvana.

Od Županovog povjerenstva za mandarine i same ministrice su se očekivala konkretnija rješenja i mjere sa ciljem poštivanja Zakona o nepoštenoj trgovačkoj praksi, uređenju tržišta i borbi protiv krađe mandarina na otkupima, i naravno pokušaj dogovora oko određivanja i usuglašavanja otkupne cijene mandarina sa proizvođačima na tjednoj bazi ili sl.

Nažalost, rad Povjerenstva i posjet ministrice, nisu dali učinak ni po jednoj od navedenih tema, što je i za očekivati po samom sastavu Povjerenstva, tako da su proizvođači i dalje prepušteni sami sebi.

Početna otkupna cijena mandarina iznosila je 3,50 (kalibri 1,2,3) i 2,50 (4 i 1X). takva otkupna cijena se nije dugo zadržala, tako da su pojedine tvrtke već isti dan, nakon sastanka, sa Povjerenstvom, načelnicima i gradonačelnicima u dolini Neretve i ministricom, uz njihovo odobrenje ili bez njega spustili cijenu na 3,00 odnosno 2,00 i 1,50 Kuna. Većina je nastavila sa takvim cijenama od 30.09.2019., dok je nekolicina zaustavila otkup.

Već u petak 04.10. poznati klan otkupljivača dogovorio je dodatno spuštanje otkupne cijene na 2,50 i 1,70 Kn.

Dana 09.10.2019. jedan od otkupljivača nastavlja sa urušavanjem cijene spuštajući je na 2,30 Kn za kalibre 1,2 i 3.

Početak berbe i otkupa, popratio je i problem i administrativne poteškoće u izvozu mandarina, tako da je na tržište BiH i Srbije na mjesto Hrvatske mandarine došla Turska.

Po riječima otkupljivača, prodaja mandarina ne ide najbolje, a kao razlog navode visoke prve prodajne cijene od 0,80 €/Kg. Ovako previsoka cijena nije otvorila očekivano tržište Češke i Slovačke, tako da su u nepovrat izgubljena dva tjedna. Nažalost, apetiti trgovaca – otkupljivača su preveliki i takvo njihovo ponašanje bi moglo narušiti dobar dio sezone.

Prema prvim berbama se može zaključiti, da je urod mandarina manji od očekivanog. Zbog 'normalne' jeseni sorte dozrijevaju sporije nego je to bilo prošle godine, a i sami proizvođači ne žele žuriti sa berbom, jer kako kažu, robe nema i ne vide potrebu za ubrzanom i ranom berbom.

Problem ne vaganja i ne izdavanja otkupnih blokova, odnosno kršenje Zakona o nepoštenim trgovačkim praksama, je kod većine otkupljivača postao normalna stvar. I drugu godinu, Agencija za tržišno natjecanje kao da ne želi zaštititi proizvođače, vlast šuti, a proizvođači su nemoćni.

Na žalost i plan aktivnosti Ministarstva poljoprivrede, koji aktivnosti oko izmjena i dopuna Zakona o nepoštenim trgovačkim praksama i usklađivanje sa novom direktivom EU, stavlja tek u treće tromjesečje 2020.g., ne daje nadu poljoprivrednim proizvođačima. Napominjemo i to da je upravo sadašnja ministrica poljoprivrede prije donošenja navedenog Zakona, isti predstavljala kao spas i zadnju crtu obrane poljoprivrednih proizvođača. Vezano za to tražimo od MPS veći angažman, brži rad i što brže usklađivanje Zakona sa novom direktivom EU posebno u dijelovima:

- ovlasti da u okviru svojih istraga provode nenajavljene inspekcije na licu mjesta u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima;
- dobavljača čiji godišnji promet ne premašuje 2 000 000 EUR kupcima čiji godišnji promet premašuje 2 000 000 EUR,

zbog same manipulacije Zakonom i ne mogućnosti kvalitetnog inspeksijskog nadzora.

Tražimo od ministrice poljoprivrede, Povjerenstva za mandarine, lokalne i regionalne samouprave, ozbiljan pristup mandarini, dijalog sa svima u cilju iznalaženja rješenja. Trenutno stanje, i stanje koje nas prati već nekoliko godina, nije poticajno za neretvanske proizvođače mandarina, ne daje zadovoljstvo u radu i dohodak potreban za normalan život.

U tom smislu, upućujemo i Zahtjev Vladi RH za proračun 2020.g., u kojemu uz mjeru pomoći proizvođačima mandarina tražimo i iznalaženje pozicije u proračunu za mjeru povlačenja sa tržišta za slobodnu distribuciju.

S poštovanjem,

mr.sc. Željko Bjeliš, predsjednik